

מקור המאמר בזוהר פרשת וארא דף כו ע"ב – כו ע"א
סוד היחוד נלמד מלבד האדם

רַבִּי אֶלְעֹזֶר וּרַבִּי אָבָא הֵי מְצֻוִים לִילָה אֶחָד בַּבִּית מְלׁוּנָם בָּלוֹד. קָמוּ לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. פָתַח רַבִּי אֶלְעֹזֶר וְאָמַר, וַיַּדְעַת הַיּוֹם וַיהֲשַׁבַּת אַת לְבָבֶךָ כִּי הַ הוּא הָאֱלֹהִים. פִסּוּק זֶה כֵּן צָרִיךְ (לכטב): וַיַּדְעַת הַיּוֹם כִּי הַ הוּא הָאֱלֹהִים וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ. [אֵלָא אֲשֶׁרְיו מִ שְׁמַשְׁתָּדֵל בַתּוֹרָה] עַזְדָה, [בָּא רָאָה] וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ הַיְהָ צָרִיךְ (לכטב)!

אֵלָא, אמר משה, אם אתה רוץ להעמד על זה ולדעת כי הַ הוּא הָאֱלֹהִים - וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ, ואז תדע אותו. לְבָבֶךָ זה יוצר טוב ויוצר רע, שנכלל זה בזו, וזהו אחד. אז תמצא כי הַ הוּא הָאֱלֹהִים, שהרי נכלל זה בזו והוא אחד, ועל זה ויהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ לדעת הדבר.

עוד, אמר רבי אלעזר, רשעים עושים פגם למעלה מהו הפגם? שהשמאל לא נכלל בימין, שייצר הרע לא נכלל בימין, בימין חטאינו בני האדם, ופגם לא עושים אלא להם ממש, זהו שפטות שחת לו לא בנוינו מומם. בביבול עושים

רַבִּי אֶלְעֹזֶר וּרַבִּי אָבָא, הֵו שְׁכִיחֵי לִילָא חֶר בְּבִי אֹשְׁפִּיזֵי הַזָּהָר בְּלֹוד, קָמוּ לְאַשְׁתְּדָלָא בְּאוֹרִיָּתָא. פָתַח רַבִּי אֶלְעֹזֶר וְאָמַר, (דברים ז') וַיַּדְעַת הַיּוֹם וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ כִּי הַ הוּא הָאֱלֹהִים. האי קָרָא הַבִּי מִבְּעֵי לִיה. וַיַּדְעַת הַיּוֹם כִּי הַ הוּא הָאֱלֹהִים וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ. (אֵלָא זְכָרָה הוּא מִן דְאַשְׁתְּדָל בְּאוֹרִיָּתָא) תֹו, (תא ח'') וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ מִבְּעֵי לִיה.

אֵלָא, אמר משה, אי אתה בשי למייקם על דא, ולמנדע כי הַ הוּא הָאֱלֹהִים, וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ וכידין תנדע ליה. לְבָבֶךָ: יוצר טוב ויוצר רע, דאתכלייל דא בְּדָא, ואיהו חֶר, כידין תשבח כי הַ הוּא הָאֱלֹהִים, דהא אתכלייל דא בְּדָא, ואיהו חֶר. ועל דא וַיהֲשַׁבַּת אַל לְבָבֶךָ, למנדע מלאה.

תו אמר רבי אלעזר, ח'יבין, עבדין פגימותא ליעילא, מאי פגימותא. דישמא לא לא אתכלייל בימינא. דיבער רע לא אתכלייל ביציר טוב, בגין חובייה דבני נשא. ופגימו לא עברי, אֵלָא לוין מהו הפגם? שהשמאל לא נכלל בימין, שייצר הרע לא נכלל בימין, בימין חטאינו בני האדם, ופגם לא עושים אלא להם ממש, זהו שפטות שחת לו לא בנוינו מומם.

מִמֶּשׁ, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (דברים י"ב) **שְׁחַת לוֹ לֹא בְנֵינוּ** מומם. **כְּבִיכּוֹל עֲבָדִי וְלֹא עֲבָדִי.** **עֲבָדִי:** **דְלֹא** יתmeshד עלייהו ברכאנן דלעילא, כמה דאת אמר (דברים י"ג) **וְעַצְר אֶת הַשְׁמִים וְלֹא יְהִי מַטָּר.** **וְלֹא עֲבָדִי:** **דְהָא שְׁמִיא נְטָלִי לוֹן לְגַרְמֵיְהוּ** ברכאנן מה דאצטיריך. **וְלֹא נְטָלִי לְאַמְשָׁבָא לְתַתָּא וְדַאי** מומם דאינון ח'יבין איהו.

תו, לו בו, **דְלֹא אַתְּכַלֵּל יְמִינָא בְּשָׂמָאלָא,** בגין **דְלֹא יִתְמְשִׁבּוּן** ברכאנן לחתא. **לֹא בְּאַלְ"ת,** **דְהָא לֹא נְטָלִי לְאַתְּמְשָׁבָא לְתַתָּא.** מאן גרים דא, בגין **דְחִיבֵין** מפרישין יוצר רע מיצר טוב, **וּמְתַדְּבָקֵין** ביצור רע.

תֵא חַזִי יְהוָדָה אֲתִי (דף כ"ז ע"א) **מִסְטוֹרָא דְשָׂמָאלָא,** **וְאַתְּדַבֵּק בַּיְמִינָא,** בגין **לְנַצְחָה עַמִּין,** ולתברא חיליהzon. **דַאי לֹא אַתְּדַבֵּק בַּיְמִינָא,** לא יתבר חיליהzon. **וְאי תִּמְא אָמָאי בַּיְמִינָא.** **וְהָא שָׂמָאלָא** **אַתְּעַר דִּינֵין בְּעַלְמָא.**

אַלְאָ רָזָא דָא, **בְּשַׁעַתָּא דְקוֹדְשָׁא** בריך הוא דז להו לישראל, לא דז להו אלא מיסטרא דשمالא, בגין דיהא דיחי לוֹן בשםאלא, ומקרוב ביימינא. אבל לשאר עמיין, דיחי לוֹן ביימינא, ומקרוב לוֹן בשםאלא. **וְסִמְנֵיךְ גַּר צְדָקָה,** דיחי לוֹן ביימינא, דזחה אותם בשםאל, וסימנה גר צדק, דזחה אותם ביימין, כמו שכתוב (שמות טו) ימינה ה' נאזרי

ולא עושים. עושים - כדי שלא ימשכו עליהם ברכות של מעלה, כמו שנאמר ועזר את השמים ולא יהיה מטר, ולא עושים - שהרי השמים נוטלים אותם לעצם ברכות מה שארכיכים, ולא נוטלים להמשיך למטה, ורק שזכה מומם של אותם רשותים.

עוד, לו בו, שלא נכל ימין בשםאל, בשבייל שלא יתשכני הברכות למטה. לא באלאית, שהרי לא נוטלים להמשיך לחתונות. מי גרים את זה? משומ שרשעים מפרידים יוצר רע מיצר טוב, ונדקאים ביצור רע.

בא ראה, יהודה בא מצד השםאל ונדק בימין כדי לנצח עמיין ולשבור חילם. שם לא נדק בימין, לא ישבר את חילם. ואם תאמר למה בימין, והרי שמאל מעורר דיןיהם בעולם?

אלא סוד זה, בשעה שהקדוש ברוך הוא דז את ישראל, אין דז אותם אלא מצד השםאל, כדי שהיה דוחה אותם בשםאל ומקרוב ביימין. אבל לשאר העמים דוחה אותם ביימין ומקרוב אותם בשםאל, וסימנה גר צדק, דזחה אותם ביימין ומקרוב

בַּכֶּחָ יְמִינָה הֵ' תְּרֻצָּע אֹזֵב.
מִקְרָב אֹתָם בְּשָׂמָאל, כְּמוֹ
שָׁאָמְרָנוּ.

מִשּׁוּם כֵּךְ, יְהוָה שֶׁהוּא מִצְדָּקָה,
שָׂמָאל, נִדְבָּק בַּיְמִין,
וּמִסְעוֹתָיו לִימִין, וְאֹתָם
שְׁעָמוֹ הַתְּחִבָּרוּ כְּלָם לִימִין.
יִשְׁשָׁכָר שְׁעֹסָק בַּתּוֹרָה
שֶׁהוּא יְמִין, שְׁפָתּוֹב מִימִינוֹ
אֲשֶׁר דָת לָמוֹ. זְבוּלֹן שֶׁהוּא
תוֹמֵךְ הַתּוֹרָה יְמִין, כַּנְאָמָר
שָׂוֹק הַיְמִין. וְלֹכֶד יְהוָה
נִקְשָׁר מִצְדָּקָה זוֹהָה. צְפּוֹן
בַּמִּים, שָׂמָאל בַּיְמִין.

רָאוּבֵן שְׁחַטָּא לְאָבִיו שְׁרָה
בַּיְמִין, וְהַתְּקִשָּׁר בְּשָׂמָאל,
וּנִדְבָּק בּוֹ. וְלֹכֶד אֹתָם
שְׁנָמְצָאוּ עַמּוֹ הֵם שָׂמָאל.
שְׁמַעַן שֶׁהוּא שָׂמָאל מִצְדָּקָה
שֶׁל שׂוֹר, שְׁפָתּוֹב וּפְנִי שׂוֹר
מִהַשְּׂמָאל. גָּד שָׂוֹק שָׂמָאל,
כְּתוּב (בראשית מט) גָּד גָּדוֹד
יְגָדוֹד וְהוּא יְגָד עַקְבָּה. כִּאן
נִדְבָּק דָרּוֹם בָּאָשׁ, יְמִין
בְּשָׂמָאל.

וְעַל זוֹה שָׁאָמְרָנוּ וְהַשְׁבַּתָּה
אֶל לִבְבָּה, לְהַכְלִילָם כְּאֶחָד,
שָׂמָאל בַּיְמִין. אֶזְרָעָל (דברים כ)
כִּי הֵ' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמָר רַבִּי
אָבָא וְדֹאי הָכִי
אָבָא, וְדֹאי כֵּה הוּא, וְעַכְשָׁו
יְדוּעָ, הוּא אָהָרֹן וּמֹשֶׁה, הוּא

מֹשֶׁה וְאָהָרֹן, רֹוח בַּמִּים, וּמִים בְּרוּת, לְהִיּוֹת אֶחָד, וְעַל זוֹה כְּתוּב הוּא.

בָּמָה דְּכַתִּיב, (שםות ט"ו) יְמִינָה הֵ' נְאָדָרִי בַּכֶּחָ יְמִינָה
הֵ' תְּרֻצָּע אֹזֵב. מִקְרָב לֹזֶן בְּשָׂמָאלָא כְּמָה דְּאָמָרָן.

בְּגִינִי כֵּה, יְהוָה דְּאִיהוּ מִסְטָר שָׂמָאלָא, אַתְּדַבֵּק
בַּיְמִינָה, וּמִטְלָנוֹי לִימִינָה. וְאַינּוֹ דְּעַמִּיה
אַתְּחַבְּרוּ בְּלָהִו לִימִינָה. יִשְׁשָׁכָר דְּלָעִי בְּאָוֹרִיתָה,
דְּאִיהִי יְמִינָה, דְּכַתִּיב, (דברים גי") מִימִינָה אִישׁ דָת לָמוֹ.
זְבוּלֹן דְּאִיהוּ תְּמִיךָ אָוֹרִיתָה יְמִינָה, כְּמָה דָתָת
אָמָר שָׂוֹק הַיְמִין. וְעַל דָא יְהוָה אַתְּקִשָּׁר מִסְטָרָא
דָא וְדָא. צְפּוֹן בַּמִּים, שָׂמָאלָא בַּיְמִינָה.

רָאוּבֵן דְּחַטָּא לְגַבְיוֹ אָבָיו, שָׁרָא בַּיְמִינָה, וְאַתְּקִשָּׁר
בְּשָׂמָאלָא, אַתְּדַבֵּק בֵּיה. וְעַל דָא, אַינּוֹ
דְּאָשְׁתְּכָחוּ עַמִּיה, אַינּוֹ שָׂמָאלָא. שְׁמַעַן דְּאִיהוּ
שָׂמָאלָא מִסְטָרָא דְּשׂוֹר, דְּכַתִּיב, (יחזקאל א') וּפְנִי שׂוֹר
מִהַשְּׂמָאלָ. גָּד שְׁוֹקָא שָׂמָאלָא, בְּתִיב (בראשית מ"ט) גָּד
גָּדוֹד יְגָדוֹד וְהוּא יְגָד עַקְבָּה. הָכָא, אַתְּדַבֵּק דָרּוֹם
בְּאָשָׁא, יְמִינָה בְּשָׂמָאלָא.

וְעַל דָא הָא דְּאָמָרָן וְהַשְׁבָּתָה אֶל לִבְבָה, לְאַכְלָלָא
לוֹזֶן כְּחַדָּא, שָׂמָאלָא בַּיְמִינָה. כִּידֵין תְּדַע (דברים
ד) כִּי הֵ' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמָר רַבִּי אָבָא וְדֹאי הָכִי
הָיא, וְהַשְׁתָּא יְדִיעָא, הוּא אָהָרֹן וּמֹשֶׁה, הוּא מֹשֶׁה
וְאָהָרֹן, רֹוחָא בְּמִיאָ, יְמִיאָ בְּרוֹחָא, לְמֹהָיו חָד. וְעַל
דָא בְּתִיב הוּא.

רבי אבא פתח ואמר, (דברים ז) **ואהבת את ה' אליהך בכל לבך ובכל נפשך ובכל מאנך.**
כהאי גוֹנָא הַכָּא אֶתְרְמִיזׁ יְהוָה קָדִישָׁא, וְאֵזֶרֶת הַוָּא לְבָרְגַּעַ, לִיחְדָּא שְׁמָא קָדִישָׁא בְּדַקְאָא יְאֹתָה, בְּרַחְיָמוּ עַלְעָה. בְּכָל לְבָבְךָ: דָא יִמְינָא וְשְׁמָא לָא (נ"א קָדִישָׁא) דְאֲקָרֵי יִצְרָר טֻוב וַיִּצְרָר רָע. וּבְכָל נְפָשָׁךָ: דָא נְפָשָׁךָ דָוד, דְאַתְּהִיבָת בִּינְיָהוּ. וּבְכָל מְאָדָךָ לְאַבְלָלָא לוֹזָן לְעַילָא בְּאַתָּר דְלִית בֵּיה שְׁעוֹרָא. הַכָּא הַוָּא יְהוָה קָדִישָׁא שְׁלִים לְמִרְחָם לִיה לְקָדִישָׁא בְּרִיךְ הַוָּא בְּדַקְאָא יְאֹתָה.

רבי אבא פתח ואמר, (שם ז) **ואהבת את ה' אליהך בכל לבך ובכל נפשך ובכל מאנך. כמו זה פאן גְּרָמָז הַיְהִיד הַקָּדוֹשׁ, וְאֵזֶרֶת הַוָּא לְאָדָם לִיחְדָּא אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּ בְּאֶחָדָה עַלְיוֹנָה. בְּכָל לְבָבְךָ - זה יִמְין וַיִּשְׁמַאל (קָדוֹשׁ) שְׁנִקְרָאים יִצְרָר טֻוב וַיִּצְרָר רָע. וּבְכָל נְפָשָׁךָ - זוֹ נְפָשָׁךָ שְׁנִתְנָה בִּינְיָהֶם. וּבְכָל מְאָדָךָ - להכליים לְמַעַלה בְּמִקּוֹם שָׁאיָן בּוּ שְׁעֹור. פאן הַוָּא יְהוָד שָׁלֵם לְאֶחָד אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוֹךְ הַוָּא כְּרָאוּ.**

ספר אור הוחר (עמוד 371)

בתוך הרקודיין והמחולות קפץ האר"י ואתו ביד אותו תזקון הנזיר, ורקידו שניהם יחדו זמן רב, אמר ב"ה אמו האר"י ביד התלמידים ורקידו עמו גם בנו הרביה בשמחה וב טוב לבב. ואחר שיצאו משם, הרהיבו עוז בנפשם תלמידי האר"י הקדוש לאמרו: אל נא יחר בעניינו אדרוננו אם נשאל אותו בנוגע לכבודו הרם ובנוועג בבוד התורה בגולחה ובנטטר, כי מה שירקד עם תזקון, אין אנו מבירים אותו, וברדיי אדים גדרול הו. אבל מה שירקד עם המשמש הרב רבי אלעזר אופרי (התלמידים) הגם שהוא ירא שםים. אבל אין זה כבוד רבינו, רקן של כל ישראל. האר"י שמעע דבריהם ושתק. אחר כד השיב להם: אם התנא האלקי, רבי שמואון בן יוחאי, רקד עמו ביהود, שאני העציר לא יהיה לי לבוד לזרק עמו? התלמידים הבינו שהזקון הנזיר הוא רבי שמואון בן יוחאי בקבורו ובעצמו. ומما נודע הדבר מי הוא המשמש הנזיר (התלמידים) שמחמת צניעותו לא נודע צדתו ומדרנתו, שככל ימי קים מקרא מלא והגען לכת עם אלקייך.

טו) למוד הוחר בהילולא לרבי שמואון בן יוחאי

בלוקוטי הש"ס להאר"י וכורונו לברכה [ברכות ז] כתוב: אגרא דבי הילולי מילוי, פרש שהנה זה סוד הילולא כדייקא שאמרו רבותינו וכורונם לברכה בו ביום פטירת הצדיק מן העולם אין העסק כי אם בתורה ובמצוות טובים אשר חדש הוא. וזה סוד אגרא דבי הילולי מילוי, פרוש מלולוי ודבוריו אשר חדש הוא, עד פאן לשונו.

רבי יוסי תפמה מרוע מונחים אפילו רגע מלמוד הוחר הקדוש בל"ג. פה אמר תלמידיו רבי יוסי תוענה על חכמי דרא, היה שבקו אפילו רגעא חדא, למייקם קמי דרבו רבי שמואון למלי באורייתא, ועוד דרבו שמואון קאים בעלמא.

יז) למד הוחר הקדוש שלם בל"ג בעמר, בכוופיא כל התלמידי חכמים שבעיר - אשרי שיאהו בספר שכחיו רבי שמואון בר יוחאי או בספר הילולא הרבה להנות בל"ג בעמר לילו יומו וצדיק יבחן התלהבות גדוֹל בדורו בנספו בקריאתו.

ל"ג לעמר בכל תפוצות ישואל עושים הילולא רביה על הקדוש התנא האלקי רבי שמואון בר יוחאי וכורונו לברכה, והירא לנפשו היה במורא ויראה ופחד כל הלילה, ברי שתהא זכות רבי שמואון בר יוחאי ותבריו חוף עליו כל היום.